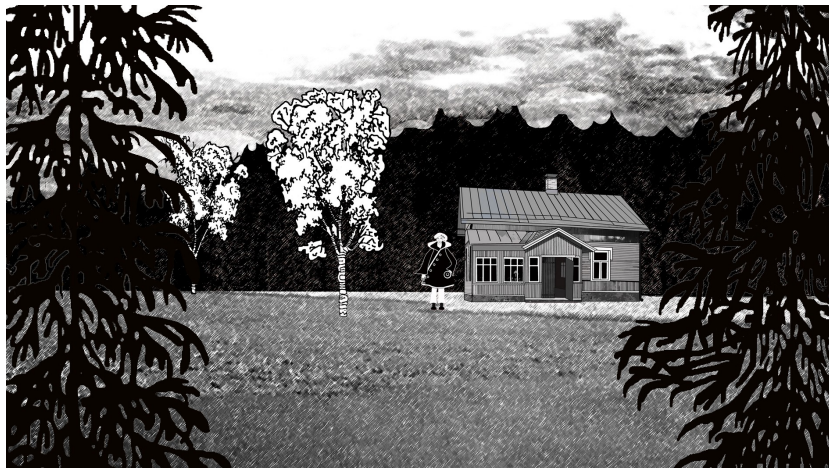

KUVAKOOT

Kuvakokoja vaihtelemalla voidaan johdattaa katsojan / lukijan mielenkiintoa haluttuun suuntaan sekä herättää erilaisia tunteita ja elämyksiä. Lisäksi eri kuvakokojen käyttö antaa tarvittavaa vaihtelua ja herättää sekä pitää yllä mielenkiintoa kuvia ja tarinaa kohtaan.

Yleiskuva (YK)

Yleiskuva näyttää tapahtumapaikan, -ajan ja ympäristön useimmiten elokuvan tai kohtauksen alussa. Kohteet ja yksityiskohdat ovat pieniä ja toisarvoisia. Yleiskuva on luonteeltaan neutraali ja sopii hyvin käytettäväksi selostustekstin pohjalla. Yleiskuva on tärkeä atmosfääriin luojana. Se antaa muille kuville ympäristön ja suuremman tehon sitä seuraaville lähi- ja puolikuville. Kuva sisältä runsaasti informaatiota. Jotta katsoja kykenisi hahmottamaan kaikki nämä yksityiskohdat, kuvaa on syytä näyttää tarpeeksi pitkään katsojalle.

Suuri kokokuva (SKK)

Suuri kokokuva esittelee tapahtumien miljöötä laajasti. Kuvassa olevilla liikkuvilla kohteilla alkaa olla merkitystä.

Kokokuva (KK)

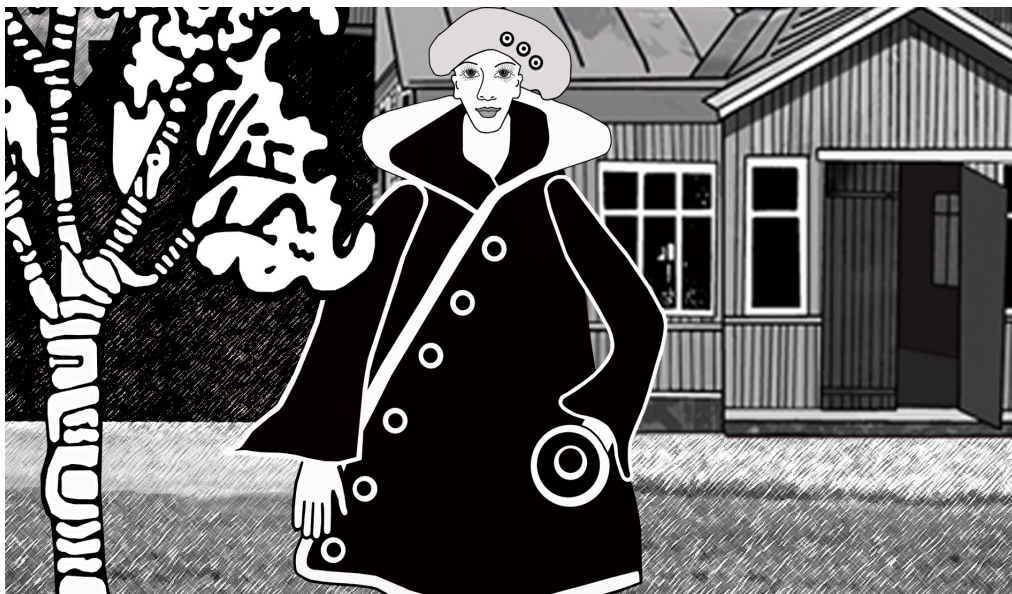
Kokokuva esittelee myös paikkaa. Se kertoo, mitä henkilö tekee, mutta ilmaisee myös miljöön. Kohteiden asemat ja liikkeet tulevat esille. Kokokuva antaa liikkeelle suunnan ja tarkoituksen. Kokokuva syventää lähikuvien tehoa ja kontrastia. Kokokuva on kuvana vielä varsin neutraali ja sopii myös käytettäväksi selostuksen pohjana. Kokokuvassa kohde näkyy kokonaan.

Suuri puolikuva (SPK)

Suuressa puolikuvassa ympäristö, kohteet ja niiden liikkeet kuten myös eleet ovat tasavertaisia. Jos kuvassa on henkilö, hänet rajataan suunnilleen reiden puolesta välistä.

Ihmistä rajatessa huomioitava rajauskohta. Yleensä ei rajata vartalon osista, jotka liikkuvat – ei siis nilkasta, polvista, nivusista tai kaulasta – vaan annetaan niiden joko tulla kuvaan tai jäädä rajauksen ulkopuolelle.

Puolikuva (PK)

Puolikuva on luonteeltaan osoittava. Siihen voidaan sommitella vielä yhtä useampi henkilö. Ympäristö ei enää ole merkittävässä asemassa. Puolikuva kertoo, miten henkilö toimii. Se näyttää sekä kokonaisuuden että yksityiskohtia. Ihmisen ilmeet alkavat hahmottua. Puolikuvassa ihminen rajautuu noin navan kohdalta.

Puolilähikuva (PLK)

Puolikuvaan mahtuu vielä sommitelmallisesti kaksi henkilöä. Ihmisten ilmeet havaitaan jo selvemmin. Ympäristö on vielä jonkin verran hahmotettavissa. Ihminen on rajattu kainalosta ylöspäin. Tämä on ns. rintakuva.

Lähikuva (LK)

Lähikuvassa näemme tapahtumalle tyypillisiä yksityiskohtia, jotka eivät kuitenkaan ole arvoituksellisia. Lähikuvassa on mm. liikettä, tunnetta, jännitystä ja ilmeitä. Se on katsojaa miellyttävä ja samalla myös elokuvan tehokkaimpia ja suorituskykyisimpiä kuvakokoja. Lähikuvassa ihminen on rajattu näyttäen kasvot hartioista ylöspäin. Kuvaa voi rajata hitusen myös otsan puolelta.

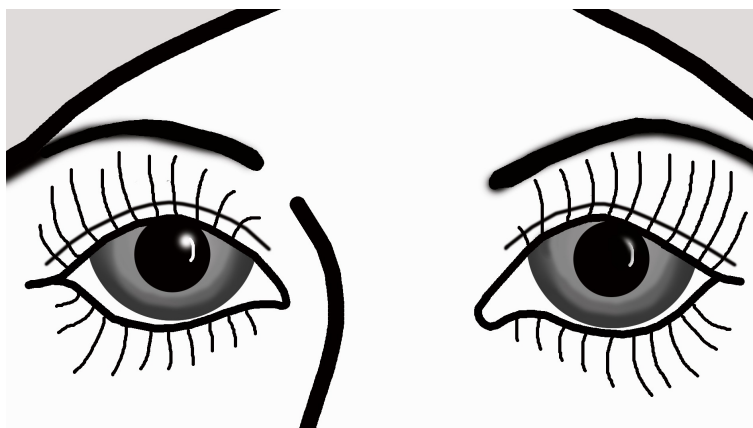
Puolilähikuvassa ja lähikuvassa ihmisen ilmeet ja eleet tulevat hyvin esille. Näin voidaan luoda kuvakertomukseen läheistä ja intiimiä tunnetta. Katsoja saadaan samaistumaan kuvan henkilöön.

Erikoislähikuva (ELK)

Erityislähikuvassa yksityiskohta näytetään jopa luonnollista suuremmissa koossa. Se korostaa toisarvoistakin yksityiskohtaa ja sen merkitystä. Kuva näyttää usein arvoitukselliselta johtuen tiukasta rajauksesta. Se on hyvin voimakkaasti vaikuttava ja yllättävä kuvakoko. Siksi sitä on käytettävä varovasti ja harkiten. Erikoislähikuva voi vaikuttaa painajaisunimaiselta ja rikkoa elokuvan illuusion. Oikein käytettynä erityislähikuva on erittäin tehokas.

Erikoislähikuvat ja lähikuvat on suunniteltava siten, että ne palvelevat olosuhteet tarkkaan ottaen sitä sanomaa, jonka tarinankertoja haluaa viestiä. Erikoislähikuvassa katsojalle voi paljastaa mm. jotain, mitä elokuvan henkilöahmot eivät tiedä.

Kuvakoot - yleistä huomioita:

Lähtökohtana otoksien kuvia ja siirtymiä rajatessa on siirtää haluttu sisältö katsojalle. Valittavaan kuvakokoon vaikuttaa asiasisältö, mutta myös kyseisen kuvan suhde sitä edeltäviin ja seuraaviin kuviin ja ääniin.

1. Kuvaa eri kuvakokoina

Eri kuvakokoja tarvitaan huomaamattoman siirtymään kuvasta toiseen. Tämän lisäksi erikokoisilla kuvilla viedään tarinaa ja asiaa eteenpäin puhtaasti informatiivisella tasolla.

Tavallisia ongelmia aloittelevalla elokuvan tekijällä on kuvakokojen vähyys. Usein käytetään vain yleiskuvaa, kokokuvaa ja ehkä mahdollisesti puolilähikuvaa. Katsoja taas pitää siitä, että tapahtuman miljöösittelyn jälkeen asia tuodaan hänelle lähelle pienemmässä kuvakoossa.

2. Kuvaa tarpeeksi kuvia eri kuvakokoina

Varsinkin dokumentaarista juttua tehdessä on muistettava kuvata paljon kuvituskuva. Pelkät haastattelut eli puhuvat päät eivät riitä tekemään elokuvasta kiinnostavaa, vaikka aihe olisi kuinka mielenkiintoinen. Puhuva haastateltava pää tarvitsee kaverikseen aihetta koskevaa kuvituskuva useissa eri kuvakoissa. Näitä leikataan haastattelussa saadun äänen päälle.

3. Puheen sisällön ja kuvien yhteisymmärrys

Toisena ongelmana on kuvan ja sisällön välisen kuvakoon yhteyden ja merkityksen hämärtyminen. Esimerkiksi kertojaääntä voi olla vaikeaa samaistaa kuvaan, jos kuvakoko on yleiskuva, eikä hahmoa erota. Hankaluuksia tuottaa myös liian kaukaa kuvattu kuvituskuva, jos puheessa kerrotaan, jostain yksityiskohdasta. Kuvakoot on valittava siten, että ne vievät kertomusta rullaavasti eteenpäin.

4. Sama tapahtuma useana otoksena, useassa eri kuvakoossa

Kuva menettää mielenkiintoa, jos otokset ovat liian pitkiä samassa kuvakoossa. Kohtaus kannattaakin rakentaa useista erilaisista kuvakooista. Lisäksi kannattaa muistaa, ettei elokuvassa tarvitse näyttää kaikkea.

Esimerkiksi huoneesta toiseen siirtymistä ei tarvitse kuvata kokonaan, puhumattakaan siitä, että kuvaisi sen samassa kuvakoossa. Voimme kuvata henkilön puolikuvassa kävelemässä huoneesta kameran ohi pois. Seuraavassa kuvassa näkyy lähikuva kädestä, joka avaa ovenkahvaa. Tämän jälkeen voimme näyttää laajemmassa kuvassa henkilöä, esim. suuressa puolikuvassa, kävelemässä käytävässä poispäin. Mahdollisuus on myös siirtyä tästä jo seuraavaan paikkaan.

5. siirtymä toiseen kuvaan

Kuvakoko vaihtuu yleensä yksi tai kaksi kuvakokoa edellisestä seuraavaan. Liian isot tai pienet kuvakoon vaihdot tekevät kertomuksesta tuhuista. Katsojan on pystyttävä selvästi havaitsemaan ero ja samalla pysyttävä kerronnassa mukana.

6. Kuvakoon rajaus

Kuvakokoa rajattaessa on syytä muistaa, ettei ihmistä rajata nivelten kohdalta. Hyvät rajauskohdat ovat reiden puoliväli, napa, kainalon alapuoli (ns. rintakuva) ja hartiat. Jos kasvojen lähikuvaa supistaa on se syytä tehdä hiuksista käsin. Leuan on syytä mahtua aina kuvaan.

